

**LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJOS
2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2014 m. vasario 11 d.
VILNIUS

TURINYS

I. APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ	3
II. 2013 METAIS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI	5
III. KITA SVARBI INFORMACIJA.....	11
PRIEDAI	13
1 priedas. 2013 metų veiklos ataskaita pagal įstaigos veiksmus, vertinimo kriterijus ir vykdymo terminus...	13
2 priedas. Asignavimų panaudojimas 2013 metais.....	24

I. APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ

Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – LMI, Inspekcija) – viešojo administravimo biudžetinė įstaiga, įsteigta 1996 m. gruodžio 7 d. Lietuvos standartizacijos departamento 1996 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 273 „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos įsteigimo“.

Inspekcijos adresas – Tiltų g. 17/Radvilų g. 4

Tel.: (8 5) 231 2957

Faks.: (8 5) 231 2957

El. paštas: metrinsp@metrinsp.lt

Inspekcijos misija – atlikti teisinę metrologinę priežiūrą – ginti vartotojus ir valstybės interesus nuo neteisingų matavimų padarinių, apsaugoti šalies rinką nuo neatitinkančių reikalavimų matavimo priemonių ir fasuotų prekių.

Vykdydama savo misiją, Inspekcija kontroliuoja, kaip gamintojai, pardavėjai ir naudotojai, naudodami matavimo priemones tiesioginio pardavimo sandoriuose atsiskaitymams bei kitose teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (sveikatos apsaugoje, veterinarijoje, aplinkosaugoje, darbų saugoje), atlikdami banko, mokesčių, pašto operacijas, matavimus, kai nuo jų rezultatų priklauso baudos ar žalos atlyginimo dydis, laikosi Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir kitų teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. LMI pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Metrologijos įstatymo pažeidimus, praneša Europos Komisijai ir kitoms valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie pažeidimus, nustatytus vykdant rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje. LMI taip pat vykdo fasuotų prekių (maisto ir ne maisto) kiekio, nurodyto ant fasuočių ar etiketėse, ir matavimo indų (talpų) kontrolę.

LMI ir Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos (toliau – VMI) LR Vyriausybės pavedimu parengė ir bendru 2004 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-43/VA-113 patvirtino Etilo alkoholio skaitiklių, etilo alkoholio skaitiklių su temperatūros pokyčio perskaičiavimu, jų naudojimo ir priežiūros taisykles. Vadovaudamasi šiomis taisyklėmis, LMI ir VMI visose etilo alkoholio ir alkoholinių produktų gamybos įmonėse vykdo šių skaitiklių priežiūrą, savo plombomis plombuoja skaitiklius ir flanšinius sujungimus, derina su gamintojais plombavimo schemas ir jų pakeitimus.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 765/2008 18 straipsnio 5 dalies nuostata, pradedant 2010 m., 6-iems metams parengta LMI Matavimo priemonių ir fasuotų prekių rinkos priežiūros teisinės metrologijos srityje programa. Kasmet tvirtinamas šios programos įgyvendinimo priemonių planas (patvirtintas 2014 m. priemonių planas, kuris pateiktas Ūkio ministerijai ir išsiųstas Europos Komisijai).

Fasuotų produktų kiekio kontrolei LMI įsteigtas Matavimų ir tyrimų skyrius, kuris 2007 m. akredituotas pagal LST EN ISO/IEC 17025:2006 standarto reikalavimus. Šis skyrius atlieka fasuotų produktų kiekio fasuotėse bandymus, kurių rezultatais remdamiesi, LMI inspektoriai priima sprendimus dėl tinkamumo šias prekes parduoti ar tiekti rinkai.

Patikrinimų medžiaga (patikrinimų aktai, protokolai, nutarimai, paklaidų ir nuokrypių apskaičiavimo lentelės ir kt.) kaupiama ir sisteminama 2008 m. LMI įdiegtoje informacinėje sistemoje „Teisinė metrologinė priežiūra“. LMI inspektoriai, naudodamiesi šios informacinės sistemos duomenų baze, unifikuotais aktų surašymo dokumentais ir lentelėmis, turi galimybę patikrinimo vietose užpildyti visus patikrinimo dokumentus ir kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą dėl atliekamo patikrinimo.

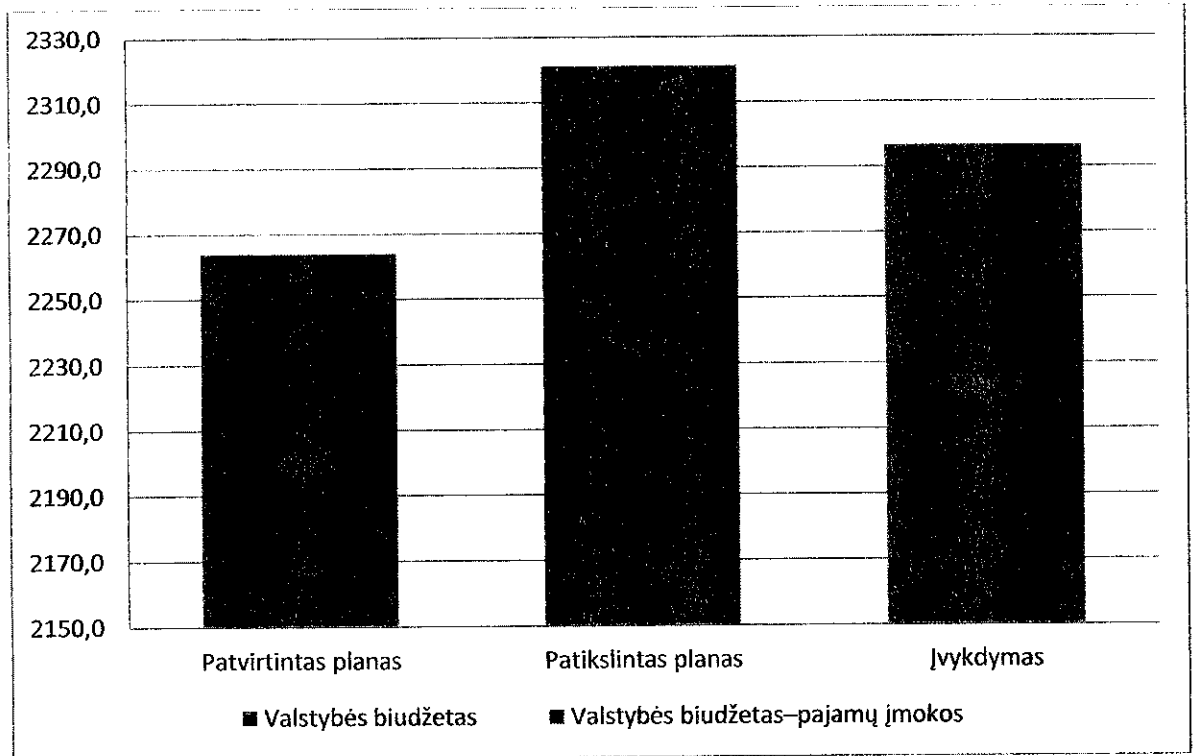
Finansinis planas

2013 m. Inspekcijos veikloms įgyvendinti buvo patvirtintas 2 264,0 tūkst. Lt finansinis planas, iš kurių 2 252 tūkst. Lt buvo valstybės biudžeto lėšos ir 12,0 tūkst. Lt pajamų įmokos.

Inspekcijos prašymu ir 2013 m. gruodžio 10 d. ūkio ministro įsakymu „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2012 m. lapkričio 29 d. įsakymo Nr. 4-1155 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos

2013–2015 metų strateginio veiklos plano ir vertinimo kriterijų techninių priedų patvirtinimo“ pakeitimo“ Nr. 4-1065 biudžetiniai asignavimai išlaidoms buvo padidinti 64 tūkst. Lt, iš jų asignavimai darbo užmokesčiui – 27,5 tūkst. Lt ir asignavimai kitoms išlaidoms – 36,5 tūkst. Lt. Taip pat 5 tūkst. Lt buvo padidinti asignavimai turto įsigijimui (skenerio pirkimui). Patikslintas 2013 m. finansinis planas buvo 2 321,0 tūkst. Lt.

2013 m. patvirtintas, patikslintas LMI finansinis planas ir jo įvykdymas

1 pav. 2013 metų patvirtintas, patikslintas finansinis planas ir jo įvykdymas, tūkst. Lt

Žmogiškieji ištekliai

2013 metų pradžioje LMI buvo patvirtintas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį skaičius, kuris sudarė 43 pareigybes. LR ūkio ministro 2013 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 4-1050 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2012 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 4-443 „Dėl įstaigose prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ pakeitimo“ LMI buvo patvirtintos 43 pareigybės. 2013 m. gruodžio 31 d. faktiškai užimtos buvo 42 pareigybės dėl Utenos apskrities skyriaus vyresniosios valstybinės inspektorės išėjimo iš darbo nuo 2013 m. gruodžio 11 d.

II. 2013 METAIS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Inspekcijos strateginis tikslas – užtikrinti, kad teisinio metrologinio reglamentavimo objektams priskirtos matavimo priemonės ir jų būklė bei gaminamos ir rinkai tiekiamos fasuotos prekės atitiktų teisinės metrologijos reikalavimus.

1 lentelė

Strateginio tikslo rodiklis	2013 metu	
	planas	faktas
Patikrintų matavimo priemonių naudotojų ir už gaminamų bei rinkai tiekiamų fasuotų prekių atsakingų asmenų, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis, proc.	80	87,2 Teigiamą rezultatą lėmė, daugiau patikrinimų matavimo priemonių naudojimo srityje nei fasuotų prekių gamybos ir pardavimo srityje, kur pažeidimų pasitaiko daugiau
Patikrintų matavimo priemonių naudotojų, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis, proc.	83,0	88,5 Teigiamą rezultatą lėmė LMI taikyta išankstinio informavimo apie planuojamą atlikti patikrinimą praktika, vykdyti ūkio subjektų konsultavimo renginiai ir jų individualus konsultavimas bei konsultacijos telefonu, pranešimai spaudoje apie patikrinimų rezultatus, tai padėjo ūkio subjektams geriau suprasti teisės aktų reikalavimus, pasiruošti artėjantiems patikrinimams
Patikrintų už gaminamų bei rinkai tiekiamų fasuotų prekių atsakingų asmenų, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis, proc.	77,0	69,8 Didelį pažeidimų skaičių lėmė didelis smulkių pardavėjų skaičius, platus ir nuolat kintantis parduodamų prekių asortimentas. Didžioji pažeidimų dalis buvo laiku pašalinta, iš prekybos buvo išimamos visos kiekio reikalavimų neatitinkančios fasuotos prekės

Siekdama strateginių tikslų įgyvendinimo, Inspekcija 2013 m. atliko 3 979 patikrinimus, kurių metu nustatytas 741 pažeidimas, kas sudaro 18,6 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus. Atlikti 3 325 matavimo priemonių (toliau – MP) naudotojų patikrinimai, kurių metu nustatyti 383 pažeidimai (11,5 proc. nuo atliktų patikrinimų skaičiaus) ir 654 fasuotų prekių gamintojų, importuotojų ir pardavėjų patikrinimai, kurių metu nustatyti 358 pažeidimai (54,7 proc. nuo atliktų patikrinimų skaičiaus). Atliekant fasuotų prekių kiekio patikrinimus, buvo patikrinti 245 fasuotų prekių gamintojai ir importuotojai, kurie tiesiogiai atsako už jų rinkai tiekiamų prekių atitiktį kiekio reikalavimams, nustatyti 74 pažeidimai (30,2 proc. nuo patikrintų gamintojų ir importuotojų skaičiaus). Iš viso 279-iems atsakingiems asmenims už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus skirta 35 550 Lt baudų.

Bendras tikrintų matavimo priemonių naudotojų ir fasuotų prekių gamintojų (importuotojų), 2013 m. pažeidusių teisinės metrologijos reikalavimus, skaičius, lyginant su 2012 m., sumažėjo 3,0 proc. MP naudojimo srityje pažeidimų skaičius sumažėjo 3,5 proc., o fasuotų prekių gamybos ir importo srityje – 9,0 proc. padidėjo. Mažesni pažeidimų skaičių MP naudojimo srityje lėmė tai, kad rinkoje veikia daug stambių ūkio subjektų, jie turi paskirtus atsakingus asmenis ar net tarnybas už MP ar jų sistemų naudojimą ir priežiūrą, jiems gerai žinomi teisinės metrologijos reikalavimai. MP naudojimas žymiai griežčiau ir aiškiau reglamentuojamas tiek ES direktyviniais dokumentais, tiek vidaus teisės aktais ir kt.

Didelį pažeidimų skaičių fasuotų, ypač maisto prekių, pardavimo srityje lėmė didelis smulkių pardavėjų skaičius ir platus parduodamų prekių asortimentas bei prekių vardinių kiekių, kurie pastoviai keičiami, įvairovė. Rinkoje veikia daug smulkių importuotojų, gamintojų, kurie nepakankamą dėmesį teikia fasuotų prekių bandymų, kokybės vadybos ir kitų savikontrolės procedūrų diegimui, nes šių procedūrų

įdiegimas jiems kainuoja. Fasuotų prekių gamintojams sunkiau pasinaudoti ir LMI įdiegta ir taikoma išankstinio įspėjimo praktika, kuomet ūkio subjektas prieš 10 d. d. įspėjamas apie planuojamą atlikti patikrinimą, nes jų prekės netikėtai aptinkamos prekybos taškuose pagal vartotojų skundus ar kitais atvejais, be to, sunkiau nuslėpti jau pagamintą ir sandėliuose saugomą produkciją ar skubiai pakeisti fasavimo linijų režimą, kad jos fasuotų kiekio reikalavimus atitinkančias prekes. Pasitaiko ir tokių atvejų, kai dėl nepakankamos kontrolės, įvežamų iš trečiųjų šalių šaldytų ar konservuotų prekių pirkimo dokumentuose būna neteisingai nurodyti šaldytų produktų glazūros ar kitų produktų faktiniai kiekiai pakuotėse.

Vadovaujantis priežiūros naštos mažinimo ūkio subjektams principais, visų pirma buvo siekiama, kad ūkio subjektų veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus, o ne juos bausti at taikyti jiems sankcijas. Ekonominės sankcijos ūkio subjektams nebuvo taikomos, kai jie operatyviai, nustatytais terminais, kur tai buvo galima padaryti, pašalindavo pažeidimus. Taip pat sankcijos nebuvo taikytos už mažareikšmius MP naudojimo pažeidimus arba kai pažeidimai buvo susiję su tais pačiais metais įsigaliojusiu teisės aktų reikalavimų pakeitimais. Nebuvo bausta nei viena verslo įmonė jos pirmaisiais veiklos metais, nes LMI yra pritarusi Deklaracijai dėl pirmųjų verslo metų. Veiklą pradedantys verslininkai pirmiausia yra konsultuojami, supažindinami su teisinės metrologijos reikalavimais, o ne baudžiami. Didelį neskirtų sankcijų skaičių už nustatytus pažeidimus lėmė ir tai, kad už teisingą fasuoto produkto kiekį pakuotėje visų pirma yra atsakingas šių prekių gamintojas ar importuotojas. Nustačius pažeidimus prekybos įmonėse, buvo atlikti 245 patikrinimai pas atsakingus už tai gamintojus ar importuotojus, kuriems ir buvo taikoma atsakomybė, o prekybojams buvo duodami nurodymai išimti kiekio reikalavimų neatitinkančias prekes iš prekybos, jų nepardavinėti ar grąžinti gamintojams, į šiuos nurodymus prekybojai atsižvelgė.

Svarbiausi veiklos rezultatai

2 lentelė

Svarbiausių veiklų įgyvendinimo rodikliai	2013 metai	
	planas	aktualus
Šilumos ir karšto vandens tiekimo įmonių, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis nuo visų patikrintų šios veiklos srities įmonių, proc.	70,0	76,3 Pasiekta teigiamų rezultatų ne tik atsiskaitomųjų įvadinųjų skaitiklių bei matavimo ir nuotolinio duomenų perdavimo sistemų, bet ir buitinių karšto vandens skaitiklių naudojimo srityje. 2013 m. butuose įrengtų ir be metrologinės patikros atsiskaitymams naudojamų karšto vandens skaitiklių skaičius sumažėjo iki 25 proc., kai 2012 m. tokių skaitiklių buvo 40,5 proc.
Prekybos ir viešojo maitinimo įmonių, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis nuo visų patikrintų šios veiklos srities įmonių, proc.	80,0	93,5 Teigiamos įtakos turėjo ir LMI taikyta išankstinio įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą praktika. 262 pažeidimai pašalinti per įspėjamąjį 10 d. d. laikotarpį. Daugeliui smulkių įmonių nėra sudėtinga per 10 d. d. sutvarkyti savo naudojamas matavimo priemones, nenaudoti netvarkingų, peržiūrėti matavimo priemonių sąrašus ir kt.
Rizikingiausių ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	67,5	75,7 Teigiamas rodiklio pokytis pasiektas tobulinant rizikos faktorių vertinimo tvarką. Rizikos faktoriai vertinami centralizuotai ir teritoriniuose padaliniuose, sudarant metų ir ketvirčių teisinio metrologinio reglamentavimo sričių patikrinimų

		planus ir teritoriniuose padaliniuose, sudarant pasirinktų tikrinti atskirų ūkio subjektų planus mėnesiui
Vidutinio ar mažo rizikingumo ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	32,5	24,3
Patikrinimų, atliktų naudojant kontrolinius klausimynus, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	50,0	52,7 2013 m. 2 098 patikrinimai buvo atlikti naudojant 9 ūkio subjektų kontrolinius klausimynus
Planinių patikrinimų, apie kuriuos iš anksto pranešama tikrinamam ūkio subjektui, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	91,5	95,1 Rodiklis viršytas, nes be įspėjimų patikrinimai buvo atliekami tik kitų institucijų prašymais ir pagal vartotojų skundus
Viešai skelbiama ketvirtinė informacija apie planinius patikrinimus, kartais per metus	4	4 Skelbtos I, II, III, IV ketv. veiklos ataskaitos
Neplaninių patikrinimų, padėjusių užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, kai ši žala ar pavojus reikšmingi, dalis, palyginti su visais neplaniniais patikrinimais, proc.	52,5	47,4 Nepasiektas planuotas rodiklis, kadangi neplaniniai patikrinimai, kurių atlikta 192 ir nustatytas 91 pažeidimas, buvo atliekami ne LMI iniciatyva, o kitų institucijų ar vartotojų prašymu. Ne visais atvejais šie prašymai ar skundai pasiteisino
Ūkio subjektų, teigiančių, kad Lietuvos metrologijos inspekcijos konsultacija buvo naudinga, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis, dalis, proc.	95,0	100,0
Ūkio subjektų, teigiančių, kad kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti, dalis, proc.	90,0	93,3 Tai parodo, kad kontroliniai klausimynai ūkio subjektams buvo aiškūs ir suprantami, padėjo jiems pasiruošti LMI patikrinimams
Ūkio subjektų, teigiančių, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, dalis, proc.	100,0	100,0 Buvo siekiama pirmaisiais veiklos metais ūkio subjektus konsultuoti, o ne tikrinti ar bausti

Patikrinimai MP naudojančiuose ūkio subjektuose ir šių patikrinimų rezultatai

2013 m. buvo tikrinamos buitines dujas, šilumą ir karšto vandenį, geriamąjį vandenį buitiniams vartotojams tiekiančios įmonės, transporto priemonių remonto ir aptarnavimo, taksi paslaugas teikiančios, fasuotais ir nefasuotais naftos produktais prekiaujančios, juvelyrinių dirbinių prekybos, mėsos ir žuvies perdirbimo ir kitos įmonės. Taip pat buvo tikrinamos Muitinės departamento postuose ir muitinės tarpininkų įmonių sandėliuose, prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse, turgavietėse, mokyklų darželiuose, globos ir vaikų namuose maisto gamybai ir saugojimui naudojamos matavimo priemonės.

Atliktų patikrinimų naftos produktų didmeninės prekybos ir pervežimo, šilumos, karšto ir šalto vandens tiekimo įmonėse, Muitinės departamento teritoriniuose skyriuose ir tarpininkų sandėliuose, Klaipėdos jūrų uosto krovos ir bunkeravimo paslaugas teikiančiose įmonėse ir kituose ūkio subjektuose, kurie naudoja matavimo priemones tiesioginio atsiskaitymo sandoriuose tarp ūkio subjektų, metu buvo nustatyta, kad 2013 m. pabaigai per 95 proc. šiuose atsiskaitymuose naudojamų matavimo priemonių atitiko

teisinės metrologijos reikalavimus. Čia buvo nustatyta nemažai pažeidimų, tačiau jie visi buvo pašalinti LMI nustatytais terminais. Etilo alkoholio ir alkoholinius gėrimus gaminančiose įmonėse visos atsiskaitymams naudojamos matavimo priemonės ar jungtys, turinčios įtakos apskaitos rezultatams, buvo plombuojamos dalyvaujant LMI ir Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovams. Šalto ir karšto vandens, dujų tiekimo įmonėse visos atsiskaitymams tarp ūkio subjektų įrengtos matavimo priemonės buvo tinkamai prižiūrimos šių išteklių tiekėjų.

Atlikta 60 patikrinimų naftos produktais ir suskystintomis dujomis didmenine prekyba ir jų pervežimu užsiimančiose įmonėse, 3-ose (5 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 914 MP (talpyklos, metrolazdės, degalų įpylimo kolonėlės, autocisternos, areometrai, kuro skaitikliai ir kt.) 8-ios jų buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Tačiau dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 14 (23,3 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atliko 33-įjį (3,6 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti 74 patikrinimai Muitinės departamento teritorinių muitinių postuose ir muitinės tarpininkų įmonių sandėliuose, 1-ame objekte nustatytas pažeidimas. Iš patikrintų 160 naudojamų MP (svarstyklės, radiacijos matavimo prietaisai, ruletės), tik 1 MP (svarstyklės) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Tačiau dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 14 (18,9 proc.) Muitinės departamento tikrintų ūkio subjektų pašalino pažeidimus, atliko 16-os (10,0 proc.) MP metrologinę patikrą.

Ginant vartotojų teises, buvo atlikti patikrinimai šilumą, karštą ir geriamąjį vandenį, gamtines dujas buitiniams vartotojams tiekiančiose įmonėse.

Atliktas 31 patikrinimas šilumą ir karštą vandenį tiekiančiose įmonėse, 14-oje (45,0 proc.) nustatyti pažeidimai. Pagal iš 59-ių karštą vandenį tiekiančių įmonių surinktą informaciją ir atliktus patikrinimus nustatyta, kad 45-ios (76,3 proc.) šilumą ir karštą vandenį tiekiančios Lietuvos įmonės jau išsprendusios karšto vandens skaitiklių metrologinės priežiūros ir jų metrologinės patikros problemas, jose pažeidimų neaptikta arba jie nereikšmingi.

2013 m. pabaigoje jau apie 75 proc. daugiabučių gyvenamųjų namų butuose atsiskaitymams naudojamų buitinių karšto vandens skaitiklių atitiko teisinės metrologijos reikalavimus ir apie 25 proc. šių skaitiklių jų neatitiko, kadangi buvo pasibaigęs jų metrologinės patikros terminas. Lyginant su 2012 m. pabaiga, situacija pagerėjo, nes tuomet apie 40 proc. skaitiklių neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Situacija pagerėjo ir ten, kur buitinius karšto vandens vartotojus aptarnavo UAB „Vilniaus energija“ ir UAB „Litesko“. Nežiūrint bylinėjimųsi teismuose (LMI dalyvavo 22 administracinėse bylose su šiomis bendrovėmis), kuriuose LMI ginė vartotojų teises, UAB „Vilniaus energija“ 2013 m. pabaigai atsiskaitymams naudojo jau apie 37 proc. šių skaitiklių su metrologinę patikrą (metų pradžiai – 16 proc.), o UAB „Litesko“ filialai – net 68 proc. (metų pradžiai – 29 proc.).

Atlikti 59 patikrinimai geriamąjį vandenį tiekiančiose įmonėse, 31-oje (52,5 proc.) nustatyti pažeidimai, jose daugiau nei 90 proc. atsiskaitymams naudojamų skaitiklių buvo su pasibaigusiu metrologinės patikros terminu. Pagal iš 63 įmonių surinktą informaciją ir atliktus patikrinimus nustatyta, kad iš apie 1 mln. visoje Lietuvoje atsiskaitymams su buitinais šalto vandens vartotojais naudojamų skaitiklių, per 202 tūkst. (21,5 proc.) šių skaitiklių buvo be metrologinės patikros. Daugiausia metrologiškai nepatikrintų geriamojo vandens skaitiklių naudojo UAB „Vilniaus vandenys“ Vilniaus m. skyrius – 65,4 proc., UAB „Vilniaus vandenys“ Vilniaus r. skyrius – 54,6 proc., UAB „Ignalinos vanduo“ – 53,5 proc. ir kt. Palyginti su 2011 m. patikrinimo rezultatais, be metrologinės patikros naudojamų vandens skaitiklių sumažėjo nuo 38,3 proc. iki 21,5 proc. 2013 m. pabaigai.

Atlikus 9 patikrinimus AB „Lietuvos dujos“ filialuose, pažeidimų nenustatyta. Nustatyta, kad skaitikliai keičiami pagal buitinių dujų skaitiklių atrankinės metrologinės patikros nustatytus grafikus, kuriuose nurodomi kontrolinių grupių dydžiai, imties dydžiai, kontrolinės grupės ir tikrinamų imties skaitiklių kiekis, vykdomi Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2008 m. birželio 11 d. Nr. V-51 įsakymo „Dėl atrankinės patikros taikymo buitiniams dujų skaitikliams“ reikalavimai. Atrankos būdu patikrinti individualių namų ir daugiabučių namų butuose įrengti 258 buitiniai dujų skaitikliai, pažeidimai nenustatyti.

Atlikta 16 patikrinimų įmonėse, kurios turi leidimus vykdyti mažmeninę prekybą suskystintomis naftos dujomis iš grupinių rezervuarų, 13-oje (81,3 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 276 MP (buitiniai dujų skaitikliai, manometrai) 116 (42 proc.) buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus.

Atlikus patikrinimus 312 degalų (benzino, dyzelino) degalinių, 42-ose iš jų (13,5 proc.) nustatyti pažeidimai. Atlikta 4 436 MP būklės ir naudojimo kontrolė, nustatyta, kad 167 (3,8 proc.) MP (degalų

įpylimo kolonėlės, degalų talpyklos ir kt.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų (buvo naudojamos be metrologinių patikrų, netinkamai užplombuotos, matavimo paklaidos buvo didesnės nei leidžiamos ir kt.). Iš patikrintų 1 231 benzino ir dyzelino dozatorių, 26 (2,1 proc.) jų dozavo su paklaida daugiau nei $\pm 0,5$ proc.. Iš jų per 24 dozatorius degalai buvo įpilami ne vartotojo naudai (faktinės paklaidos siekė nuo 0,51 proc. iki 1,96 proc.) ir 2 atvejais – vartotojų naudai (faktinės paklaidos buvo -0,58 proc. ir -0,96 proc.). Buvo patikrinta, kaip degalus (benziną, dyzeliną) dozuojančiose degalinėse buvo laikomasi nuo 2011 m. birželio 1 d. įsigaliojusio Direktyvos 2009/137/EB reikalavimo, kad naudojant degalų kolonėles neturi būti piktnaudžiaujama didžiausia leidžiama paklaida arba sisteminga teikiama nauda vienai iš šalių. Buvo nustatyta, kad 27 (10 proc.) degalinėse iš 296, nurodytas reikalavimas buvo pažeidžiamas (kiekvienai degalų rūšiai apskaičiuotas visų įpylimo dozatorių degalų dozių vidutinis tūrio matavimo rezultatų santykinis nuokrypis buvo $\geq 0,2$ proc.). Buvo nustatyta, kad dozatorių, kurių santykinės paklaidos intervale nuo 0,2 iki 0,5 (kada degalai įpilami vartotojo nenaudai), buvo 311 (25,8 proc.) ir buvo tik 65 (5,4 proc.) dozatoriai, kurių santykinės paklaidos buvo intervale nuo 0,2 iki 0,5 (kada degalai įpilami vartotojo naudai). Tai parodo, kad minėtos direktyvos nuostatos dar nėra tinkamai įgyvendintos, o nuo to nukentčia vartotojai. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 14 (4,5 proc.) degalinių pašalino pažeidimus, atliko 71-os (1,6 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikus patikrinimus 223 suskystintų automobilių dujų degalinėse, 32 (14,3 proc.) nustatyti pažeidimai. Atlikus 978 MP būklės ir naudojimo kontrolę, nustatyta, kad 50 (5,1 proc.) MP (manometrai, dujų kolonėlės) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų (buvo naudojamos metrologiškai nepatikrintos, netinkamai užplombuotos, paklaidos didesnės nei leidžiamos ir kt.). Patikrinta kaip teisingai dozuojamos išduodamos dujos: patikrinus 102 dujų įpylimo kolonėlių dozatorius nustatyta, kad 14 (13,7 proc.) dozatorių santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną paklaidą $\pm 1,0$ proc.. Iš jų per 13 dozatorių dujos buvo įpilamos ne vartotojo naudai (faktinės paklaidos siekė nuo 1,02 proc. iki 4,22 proc.) ir vienu atvejais – vartotojų naudai (faktinės paklaidos buvo -1,12 proc.). Patikrinimų metu 14-je degalinių atsakingi asmenys nepateikė degalų įpylimo kolonėlių plombavimo schemų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 12 (5,4 proc.) degalinių pašalino pažeidimus, atliko 30-ies (3,1 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikta 1 212 patikrinimų prekybos (parduotuvės, prekybos kioskai, lauko prekyba), viešojo maitinimo įmonėse, švietimo, gydymo įstaigų, globos ir vaikų namų, pensionatų maitinimo įmonėse, 79-iose (6,5 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 4 797 MP (svarstyklės, termometrai) 156 (3,3 proc.) buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 262 (15,7 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 478-ių (10,0 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti 1 329 patikrinimai kituose įvairiuose objektuose (mėsos ir žuvies perdirbimo, motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo, taksi paslaugas teikiančiose įmonėse, juvelyrinių dirbinių prekybos bendrovėse ir dirbtuvėse, pas pieno gamintojus (ūkininkus) ir supirkėjus, turgavietėse, antrinių žaliavų, uogų ir grybų supirkimo įmonėse ir kt.), 168-iose (12,6 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 5 281 MP 413 (7,8 proc.) buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 288 (21,6 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 862-jų (16,3 proc.) MP metrologinę patikrą.

90 patikrinimų atlikta pagal vartotojų skundus. Tikrinti įvadiniai šilumos, nuotolinio duomenų perdavimo sistemos, butuose įrengti karšto ir geriamojo vandens skaitikliai, naftos produktų ir suskystintų automobilių dujų degalinių kolonėlių, svarstyklės, taksometras ir kt. 36 atvejais (40,0 proc.) nustatyti pažeidimai.

Taip pat LMI atliko 82 bendrus patikrinimus (surašytas 131 patikrinimo aktas) su kitomis Produktų saugos grupės institucijomis (Valstybine maisto ir veterinarijos, Valstybine augalų apsaugos tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybine ne maisto produktų inspekcija), kurių metu nustatyti 25 (19,1 proc.) teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimai. Bendri patikrinimai atlikti parduotuvėse, kalėjimo parduotuvėje, degalinėse, mėsos ir žuvies perdirbimo įmonėse, pas pieno gamintojus (ūkininkus), žemės ūkio bendrovių fermose, pieno supirkėją, alaus gamybos įmonėje, saldainių fabrike, viešojo maitinimo įmonėse, autoservisuose, kepyklose, konditerijos ceche, turgavietėse, gimnazijų, lopšeli –darželių, globos namų maitinimo įmonėse ir kt.

Atliktas 171 patikrinimas kartu su Valstybinės mokesčių inspekcijos, policijos pareigūnais, FNNT, savivaldybių ir viešųjų įmonių atstovais. Nustatyta 17 (9,9 proc.) teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimų. Atlikti kolonėlių dozatorių būklės bei jų plombavimo patikrinimai degalinėse, degalų kiekio matavimai talpyklose, taksometrų, svarstyklių turgavietėse, metalo laužo supirktuvėje patikrinimai ir kt. Taip pat LMI inspektoriai kartu su Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovais 60 kartų vyko į etilo alkoholio ir

alkoholio produktų gamybos įmonės atlikti skaitiklių ir išpilstymo linijų jungčių plombavimo bei plombavimo schemų derinimo darbu.

Prekių kiekio patikrinimai ir patikrinimų rezultatai

Patikrintos 22 mėsos perdirbimo įmonės (atlikta 40 patikrinimų), 15-oje (68,2 proc.) nustatyti fasuotų produktų kiekio pažeidimai. Iš patikrintų 144 pavadinimų 1 510 vyntų ir rūkytų dešrų fasuočių 460 (30,5 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Dešrų fasuočių kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Alekniskis“ – 100 proc., UAB „Stragutės mėsa“ – 72,4 proc., A. Abraičio II „Srovė“ – 61,0 proc., ŽŪK „Evertos maistas“ – 52,9 proc., UAB „Šiaudinių mėsinė“ – 33,5 proc., UAB „Vigesta“ – 25,6 proc. ir kt. Patikrintos ne tik Lietuvos gamintojų, bet ir importuotų dešrų fasuotės iš Ispanijos ir Prancūzijos (importuotojai UAB „Rimi Lietuva“, Maxima LT, UAB ir UAB „Rivona“), kuriose taip pat nustatyta kiekio neatitikimų.

Patikrinta 21 suskystintas dujas fasuojanti įmonė (atliktas 41 patikrinimas), 6-iose (28,6 proc.) nustatyti fasuotų produktų kiekio pažeidimai. Iš patikrintų 637 dujų balionų (21 kg ir 11 kg) 70 (11,0 proc.) neigiami dujų kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Dujų balionuose kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Evirina“ – 52,1 proc., UAB „JDC prekyba SDPP“ – 25,9 proc., UAB „Jozita“ – 17,9 proc., UAB „Madalva“ – 12,5 proc. ir kt. Palyginti su 2012 m. atliktų patikrinimų rezultatais, pažeidimų sumažėjo nuo 14,5 proc. iki 11,0 proc..

Patikrintos 49 kietą kurą fasuojančios įmonės (atlikti 78 patikrinimai), 25-iose (51,0 proc.) nustatyti fasuotų produktų kiekio pažeidimai. Iš patikrintų 65 pavadinimų 2 540 kieto kuro fasuočių 874 (34,4 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Kieto kuro fasuočių kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Zapyškio briketai“ – 100 proc., UAB „Biogra“ – 85 proc., UAB „BIOFUELZ“ – 84,7 proc., UAB „Elite Formula“ – 81,8 proc., AB „Specializuota komplektavimo valdyba“ – 75,0 proc., UAB „Sanitex“ – 72,2 proc., UAB „Senukų prekybos centras“ – 50,4 proc., UAB „Lubas“ – 50,7 proc., UAB „Savingė“ – 50,0 proc., UAB „Ugnies takas“ – 46 proc., UAB „Multimedia“ – 40,0 proc., UAB „Ligeimos statyba“ – 33,3 proc., UAB „Ramundas GM“ – 32,0 proc. ir kt. Palyginti su 2012 m. atlikto patikrinimo rezultatais, pažeidimų sumažėjo nuo 51,1 proc. iki 30,2 proc.. UAB „Malkona“ (Telšiai) ir UAB „Medinčius“ (Plungė) įmonėse nustatyta pakuočių ženklavimo pažeidimų.

Patikrinta 13 miltus fasuojančių įmonių (atlikti 68 patikrinimai), 12-je (92,3 proc.) nustatyti fasuotų produktų kiekio pažeidimai. Iš patikrintų 62 pavadinimų 3 945 miltų fasuočių (vardiniai kiekiai – 900 g, 1000 g ir 2000 g) 1 162 (29,5 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Miltų fasuočių kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Rimi Lietuva“ (pagaminta Estijoje) – 68,8 proc., Maxima LT, UAB (pagaminta Lenkijoje, Italijoje) – 63,1 proc., UAB „VVR „Baltik“ – 50,5 proc., UAB „Ustukių malūnas“ – 47,1 proc., UAB „Rivona“ (pagaminta Latvijoje) – 45,2 proc., UAB „Aluonos grūdai“ – 39,2 proc., AB „Kauno grūdai“ – 29,8 proc., UAB „Šiaulių grūdai“ – 29,7 proc. ir kt.

Patikrinta 13 statybines medžiagas fasuojančių ir importuojančių įmonių (atlikti 65 patikrinimai), 7-iose (53,8 proc.) nustatyti fasuotų produktų kiekio pažeidimai. Iš patikrintų 28 pavadinimų 2 319 statybinių medžiagų fasuočių 820 (35,4 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Statybinių medžiagų fasuočių kiekio neatitikimai nustatyti: AB „Specializuota komplektavimo valdyba“ – 74,0 proc., UAB „Silbeta“ – 32,6 proc., UAB „MV Stimelit“ – 29,4 proc., UAB „Sakret LT“ – 27,0 proc. ir kt.

Atlikti 127 patikrinimai kitose įvairiose įmonėse (duoną ir pyrago gaminius, riešutus ir džiovintus vaisius, šaldytus kulinarinius gaminius, šaldytas daržoves ir vaisius, druską gaminančios ir importuojančios įmonės ir kt.), 9-iose (7,1 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 8 642 produktų fasuočių 871 (10,0 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus.

25 patikrinimai atlikti pas gamintojus atliekant fasuotų prekių kiekio bandymus, kurias atliko pagal LST EN ISO/IEC 17025:2006 standarto reikalavimus LMI Matavimų ir tyrimų skyrius. Tikrinti šaldyta žuvis, šaldytos krevetės, žuvies kulinariniai gaminiai, margarinas, šokoladas, bulvių traškučiai, saldainiai, gaivieji gėrimai, autochemijos produktai, duonos gaminiai, konservuoti produktai, natūralus mineralinis vanduo, gaivieji gėrimai, alus, pieno produktai ir kt. Nustatyta 8 (32,0 proc.) prekių kiekio pažeidimų. Atlikus RAB „Salas zivis“ filiale atrinktų sušaldytų aliaskinių rudagalvių menkių filė (platintojas RAB „Salas zivis“ filialas, gamintojas Kinijos Liaudies Respublika) grynojo kiekio fasuotėje patikrinimą, iš patikrintų 20 vnt. žuvies fasuočių 18 (90 proc.) grynojo kiekio neigiami nuokrypiai viršijo leistiną 15 g ir siekė iki 40 g. Patikrinus 20 vnt. šaldytų krevečių fasuočių (gamintojas Laatsa Kalatoostus Ltd, Estija), visose grynojo kiekio neigiami nuokrypiai viršijo leistiną 9 g ir siekė apie 70 g.

35 patikrinimų atlikta pagal vartotojų skundus. Tikrintos šaldytos krevetės ir žuvis, miltai, mėsos gaminiai, pieno produktai, daržovės, žuvies konservai, tyrelė, duonos gaminiai, mineralinis vanduo,

kūčiukai, konditerijos gaminiai, gyvūnų ėdalas, dujų balionai, malkos, antikorozinis tepalas, antifrizas ir kt. produktai. 23 atvejais (65,7 proc.) nustatyta pažeidimų.

Atlikti 9 planiniai ir netikėti patikrinimai kartu su kitomis priežiūros institucijomis. Buvo tikrinti: konditerijos ir kulinarijos gaminiai, mėsos ir žuvies produktai, dujų balionai ir kt. Patikrinimo metu taip pat nustatyti 4 (44,4 proc.) prekių kiekio pažeidimų.

Svarbiausi 2013 m. darbai

2013 m. rugsėjo mėn. perakredituotas LMI Matavimų ir tyrimų skyrius, kuriam Nacionalinis akreditacijos biuras išdavė akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.01.080. Juo patvirtinama, kad šis skyrius atitinka tarptautinius LST EN ISO/IEC 17025:2006 standarto reikalavimus ir yra akredituotas atlikti fasuotų produktų masės ir tūrio matavimus, kas labai svarbu, pagrindžiant LMI sprendimus dėl fasuotų maisto produktų neatitikimo kiekio reikalavimams. Atliktas šio skyriaus kokybės vadybos sistemos išorės auditas.

Parengti ir LMI viršininko įsakymais patvirtinti 4 kontroliniai klausimynai: 2013 m. gegužės 6 d. įsakymas Nr. 11V-22 „Dėl Mažmeninės prekybos ir arba) viešojo maitinimo įmonių bendrinis kontrolinis klausimynas dėl matavimo priemonių naudojimo patvirtinimo“; 2013 m. birželio 14 d. įsakymas Nr. 11V-26 „Dėl Geriamojo vandens tiekėjų kontrolinio klausimyno dėl matavimo priemonių naudojimo patvirtinimo“; 2013 m. lapkričio 6 d. įsakymas Nr. 11V-48 „Dėl Transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugų tiekėjų kontrolinis klausimynas dėl matavimo priemonių naudojimo patvirtinimo“; 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 11V-61 „Dėl Keleivių vežėjams lengvaisiais automobiliais taksi ir taksi vairuotojams kontrolinis klausimynas dėl taksometrų naudojimo patvirtinimo“.

2013 m. III ketv. su Ūkio ministerijos paskelbto viešojo pirkimo konkurso laimėtoju UAB „Ernst & Young Baltic“ pradėti rizikos vertinimo ir valdymo sistemos diegimo darbai.

III. KITA SVARBI INFORMACIJA

LMI veiklą teigiamai įtakojo diegtos verslą kontroliuojančių institucijų veiklos optimizavimo priemonės, kurios didžiąja dalimi susijusios su priežiūros naštos ūkio subjektams mažinimu. Tobulinant patikrinimų planavimą, ūkio subjektų patikrinimo planai buvo sudaromi, atsižvelgiant į galimas pažeidimų rizikos faktorius. Ūkio subjektų rizikos LMI buvo vertinamos centralizuotai, sudarant metinius ir ketvirtinius teisinio metrologinio reglamentavimo sričių patikrinimų planus ir teritoriniuose padaliniuose, sudarant pasirinktų tikrinti atskirų ūkio subjektų planus mėnesiui. Todėl didžioji patikrinimų dalis (75,7 proc. planinių patikrinimų) buvo atlikta didelės rizikos ūkio subjektuose, o tai leido mažiau tikrinti vidutinės rizikos arba visai netikrinti mažos rizikos ūkio subjektų. LMI interneto svetainėje nuolat skelbiami viršininko įsakymais patvirtinti ketvirčio LMI darbo planai ir mėnesio teritorinių padalinių planai, kuriose nurodyti planuojami tikrinti ūkio subjektai.

Vykdant priežiūros naštos mažinimo ūkio subjektams priemones ir siekiant, kad jie tinkamai pasiruoštų patikrinimui, 3 786 (95,1 proc.) patikrinimai buvo atlikti įspėjant ūkio subjektus prieš 10 d. d. apie planuojamą pas juos atlikti patikrinimą. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 645 (16,2 proc. įspėtų apie patikrinimą) ūkio subjektai pašalino pažeidimus per įspėjamąjį laikotarpį, atliko 1 574-ioms matavimo priemonėms privalomą metrologinę patikrą ar kitaip pašalino teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus.

Didelis dėmesys buvo skiriamas ūkio subjektų konsultavimui. Organizuoti 28 ūkio subjektų konsultavimo renginiai. Konsultuoti 678 ūkio subjektai (iš jų 67 veiklą pradedantys ūkio subjektai), 41 ūkio subjektas konsultuotas telefonu, įsigytos įrangos pagalba konsultaciniai pokalbiai įrašomi. 2013 m. daugiausia buvo konsultuojami šilumos ir karšto vandens, geriamojo vandens tiekėjai, naftos produktų degalinių, taksi paslaugas teikiančių įmonių atstovai, turgaviečių prekeiviai ir administracijų atstovai, prekybos ir viešojo maitinimo paslaugas teikiančių įmonių, miestų ir rajonų švietimo (mokyklų, darželių) įstaigų maitinimo paslaugas teikiančių įmonių, gamybos įmonių atstovai, ūkininkai, pieno gamintojai, žemdirbiai ir kt.

Verslininkai buvo konsultuojami jiems aktualiausiais klausimais:

1. Dėl dažnai keičiamo Valstybinei metrologijos tarnybos (toliau – VMT) Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių grupių sąrašo ir laiko intervalų tarp patikrų.

2. Dėl VMT direktoriaus 2003 m. lapkričio 19 d. įsakymo Nr. V-145 „Dėl Fasuotų produktų kiekio ir matavimo indų kontrolės techninio reglamento patvirtinimo“ taikymo ir dėl nustatytų reikalavimų fasuotų produktų „e“ ženklų ženklinimui, leidimų šiam ženklinimui suteikimo, leidžiamų fasuotų prekių kiekio nuokrypių ir kt.

Daugiausia ūkio subjektai buvo konsultuoti dėl pakeistų reikalavimų teisės aktuose:

1. Dėl VMT direktoriaus 2009 m. balandžio 10 d. įsakymo Nr. V-25 „Dėl Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimų taikymo MP ženklinimui, pirminės patikros žymenimis ir kt.;

2. Dėl VMT direktoriaus 2013 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. V-63 „Dėl Degalų įpylimo kolonėlių techninės ir programinės įrangos apsaugos nuo rodmenų klastojimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimų taikymo, dėl degalų įpylimo kolonėlių techninių pasų parengimo, leidžiamų didžiausių paklaidų ir kt.;

3. Dėl VMT direktoriaus 2009 m. gruodžio 17 d. įsakymo Nr. V-126 „Dėl Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento patvirtinimo“ nuostatų taikymo.

Vykdydama pažeidimų prevenciją, LMI didelį dėmesį skyrė grįžamojo ryšio principo taikymui ir tobulinimui. LMI savo veikloje neapsiribojo vien sankcijų pažeidėjams taikymu, o siekė, kad veiklos sritis kuriojančios institucijos imtųsi priemonių situacijai pagerinti, duodamos savo įstaigoms atitinkamus nurodymus ar keisdamos atitinkamus teisės aktus. Buvo parengta ir pateikta 12 informacinių pranešimų valstybės ir kitoms institucijoms apie jų reguliavimo srityse atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus, nurodant problemas ar pateikiant pasiūlymus dėl jų pašalinimo, pateikti 7 pasiūlymai dėl teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo: Valstybinei metrologijos tarnybai – dėl Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklių, patikrų periodiškumo matavimo priemonėms pakeitimo, patikros metodikų tobulinimo; Energetikos ministerijai – dėl Prekybos naftos produktais taisyklių tobulinimo. Valstybinė metrologijos tarnybai kas ketvirtį buvo teikiama informacija apie patikras atliekančių įstaigų veikos trūkumus.

Visuomenė buvo informuojama tiek teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, tiek apie kontrolės rezultatus, o tai darė taip pat nemažą įtaką pažeidimų prevencijai. Verslininkai stengiasi susitvarkyti, praneša LMI apie nesąžiningus konkurentus, o vartotojai, savo aktyviu dalyvavimu rinkoje, padeda išaiškinti nemažai pažeidimų. Pagal LMI atstovų duotus interviu radijui, televizijai, teiktą informaciją centriniams ir regioniniams laikraščiams pagarsinti ar parodyti 5 interviu, išspausdinti 24 straipsniai apie teisinės metrologinės priežiūros aktualijas.

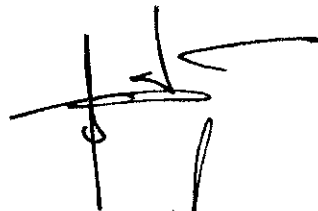
Buvo bendradarbiaujama su Latvijos metrologinės priežiūros institucija pagal pasirašytą bendradarbiavimo sutartį, suteikta metodinė pagalba Armėnijos, Moldovos metrologinės priežiūros institucijoms, su šių šalių atstovais buvo atlikti patikrinimai naftos produktų degalinėse Vilniuje.

Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininkas

 Algirdas Skripėta

SUDERINTA

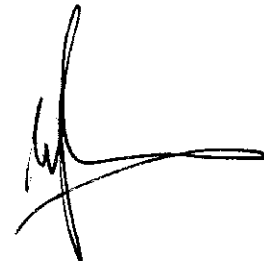
Ūkio viceministras

Marius Skarupskas

Ūkio ministerijos

Pramonės ir prekybos departamento direktorius

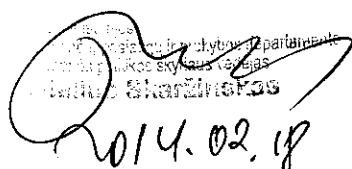
Kęstutis Masalskis

Ūkio ministerijos

Programinio valdymo skyriaus vedėja

Inga Steponavičienė

2014.02.18

2013 metų veiklos ataskaita pagal įstaigos veiksmus, vertinimo kriterijus ir vykdymo terminus.

Ūkio ministerijos gyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Įstaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras	
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas		
01-05-03-01-16. Valstybės politikos gyvendinimas metrologijos srityje (vykdoma per Lietuvos metrologijos inspekciją)	1. Matavimo priemonių teisinės metrologinės priežiūros atlikimas (priemonėms, kurios naudojamos nustatant prekių, energijos, paslaugų kieki ir vertę tiesioginio pardavimo sandoriuose; atliekant matavimus, kai nuo jų rezultatų priklauso baudos ar žalos atlyginimo dydis; sveikatos apsaugos, veterinarijos, aplinkosaugos ir	1. Atliktų matavimo priemonių būklės ir naudojimo patikrinimų skaičius	3 300	3 325	valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM	1 719,0	1 774,3	1 757,9	Dėl gautų vartotojų skundų ir kt. neplaninių patikrinimų 25 MP būklės ir naudojimo patikrinimais atliktą daugiau. Sutaupyta 16,4 tūkst. Lt	
		2. Išteklių dalis rizikos vertinimui, planavimui ir analizei, procentais (siekiama perspektyvinio didėjimo)	10	11,4		(valstybės biudžeto lėšos – pajamų įmokos, asignavimų valdytoja – ŪM)	12,0			
		3. Išteklių dalis konsultavimui, informavimui ir prevencijai, procentais (siekiama perspektyvinio	10	10,2						

Ūkio ministerijos įgyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
	darbų saugos srityse; atliekant banko, mokesčių, muitinės ir pašto operacijas; atliekant matavimus teisės saugos bei valstybės valdymo ir kontrolės institucijų pavedimu)	didėjimo)							
		4. Išteklių dalis fiziniams patikrinimams, procentais (siekiama perspektyvinio mažėjimo)	80	78,4					
		5. Planinių patikrinimų trukmė, minutėmis (siekiama perspektyvinio mažėjimo iki nustatytos minimalios patikrinimo trukmės)	110	94					Pažymėtina, kad vidutinė patikrinimų trukmė tiesiogiai priklauso nuo tikrinamo ūkio subjekto, jo veiklos specifikos, naudojamų MP, atliekamos MP būklės ir naudojimo kontrolės, fasuotų prekių kiekio kontrolės ir kt.
	2. Gaminamų ir rinkai tiekiamų fasuotų prekių kiekio kontrolė	Atliktų prekių kiekio patikrinimų ir bandinių tyrimų skaičius	650	654	valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja -- ŪM	431,0	449,4	445,3	Dėl gautų vartotojų skundų ir kt. neplaninių patikrinimų 4 fasuotų prekių kiekio patikrinimų

Ūkio ministerijos įgyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Įstaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
									atlikta daugiau. Sutaupyta 4,1 tūkst. Lt
	3. Etilo alkoholių ir alkoholinius gėrimus gaminančiose įmonėse apskaitos skaitiklių plombavimo ir jų schemų derinimo darbu vykdymas (kartu su Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos)	Dalyvauta etilo alkoholių ir alkoholinius gėrimus gaminančių įmonių apskaitos skaitiklių plombavimo ir jų schemų derinimo darbuose, kartais	55	60	valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM	20,0	20,3	20,1	Darbai atlikti pagal gamintojų poreikį (60 iškvietimų). Sutaupyta 0,2 tūkst. Lt
	4. Matavimo priemonių patikrą atliekančių paskirtųjų įstaigų darbuotojų	Renginių skaičius	3	5	valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM	1,0	1,0	1,0	Pagal KTU Metrologijos instituto poreikį (kvietimus) organizuota 2-iem renginiais daugiau

Ūkio ministerijos įgyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
	supažindinimas su teisinės metrologinės priežiūros problemomis ir pasiūlymų dėl metrologinių reikalavimų tobulinimo teikimas								
	5. Verslininkų konsultavimas ir švietimas teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, vykdam vartotojų teisių pažeidimų prevenciją teisinės metrologijos srityje	1. Suorganizuotų renginių skaičius	20	28	valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM	19,2	20,3	20,1	Ūkio subjektai pageidavo renginių ir konsultacijų. Atlikta daugiau, nei planuota. Sutaupyta 0,2 tūkst. Lt
		2. Konsultuotų ūkio subjektų skaičius	600	678 (iš jų 67 veiklą pradėdantys ūkio subjektai ir 41 ūkio subjektas konsultuotas telefonu)					
	6. Vartotojų skundų dėl jų teisių pažeidimų teisinės metrologijos	Išnagrinėtų vartotojų skundų skaičius iš pateiktų skundų, proc.	95	125 (iš pateiktų 131 skundų)	valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM	20,0	20,3	20,1	Neįnagrinėti 6 (4,6 proc.) skundai dėl degalinėse dozuojamų suskystintų dujų

Ūkio ministerijos igyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
	srityje nagrinėjimas								kiekio, geriamojo ir karšto vandens, dujų skaitiklių. Skundai nenagrinėti, nes buvo išsiaiškinta, kad vartotojo automobilio dujinė įranga nesureguliuota, pareiškėjas į paklausimą neatsakė, nepateikė kontaktinių duomenų ir kt. Sutaupyta 0,2 tūkst. Lt
	7. Žiniasklaidos ir visuomenės informavimas apie atliktų patikrinimų rezultatus	Parengtų ir išspausdintų ar internetinėje erdvėje paskelbtų straipsnių skaičius	10	24	-	-	-	-	Duoti 5 interviu radijui, televizijai, portalui BNS. Patalpinti 24 straipsniai spaudoje ir internetinėje erdvėje -
	8. LMI Matavimų ir tyrimų skyriaus	1. Atliktas LMI Matavimų ir tyrimų skyriaus,	1	LMI Matavimų ir tyrimų skyriaus	(valstybės biudžeto lėšos, asignavimų)	3,1	3,8	3,8	LMI Matavimų ir tyrimų skyriaus perakredituotas

Ūkio ministerijos įgyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
	kokybės vadybos sistemos tobulinimas	akredituoto pagal LST EN ISO/IEC 17025:2006 reikalavimus, kokybės vadybos sistemos išorės auditas		perakredituotas 2013 m. rugsėjo 29 d.	valdytoja – ŪM)			2013 m. rugsėjo 29 d.	Rengiantis pakartotiniam akreditavimui parengta 2013 m. skyriaus vidaus audito ataskaita ir atlikta vertinamoji vadovybinė analizė
		2. Parengta audito ataskaita	1	1					
	9. Pasiūlymų atsakingoms ir suinteresuotoms institucijoms dėl teisinių metrologiją reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo ir įgyvendinimo teikimas	1. Iniciatyvų, siekiant mažinti nepagrįstus, neproporcingus ūkinės veiklos suvaržymus, skaičius (siekiami perspektyvinių didėjimo): parengtų pasiūlymų dėl teisinių metrologiją	2	7	(valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM)	3,5	3,6	3,6	Faktiškai parengti 7 pasiūlymai dėl teisinių metrologiją reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo: Valstybinei metrologijos tarnybai – dėl Matavimo priemonių teisinio metrologinio

Ūkio ministerijos igyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
		reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo, mažinančių ūkinės veiklos suvaržymus, skaičius							reglamentavimo taisyklių, patikrų periodiškumo matavimo priemonėms pakeitimo, patikros metodikų tobulinimo; Energetikos ministerijai – dėl Prekybos naftos produktais taisyklių tobulinimo
		2. Parengtų pranešimų valstybės ir kitoms institucijoms apie jų reguliavimo srityse atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus, nurodant problemas ar pateikiant pasiūlymus dėl jų pašalinimo,	10	12					Faktiškai parengta 12 pranešimų valstybės ir kitoms institucijoms apie jų reguliavimo srityse atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus, nurodant problemas ar pateikiant pasiūlymus dėl jų pašalinimo

Ūkio ministerijos įgyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
	10. Etaloninės metrologinės įrangos – atitinkančių OIML R 111 reikalavimus M1 tikslumo klasės 3-jų svarsčių komplektų (1 kg – 3 vnt., 2 kg – 3 vnt., 5 kg – 3 vnt., 10 kg – 3 vnt., 20 kg – 12 vnt.) – pirkimas	įvykdytas viešasis pirkimas	įvykdytas viešasis pirkimas	2013 m. lapkričio 4 d. įvykdytas viešasis pirkimas	(valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM)	15,0	15	11,8	Faktiškai įsigyti atitinkančių OIML R 111 reikalavimus M1 tikslumo klasės 3-jų svarsčių komplektai (1 kg – 3 vnt., 2 kg – 3 vnt., 5 kg – 3 vnt., 10 kg – 3 vnt., 20 kg – 12 vnt.). Aatlikus viešuosius pirkimus visa numatyta metrologinė įranga buvo įsigyta už mažesnę kainą, nei buvo planuota
	11. Etaloninės metrologinės įrangos patikros ir kalibravimo paslaugų pirkimas	įvykdytas viešasis pirkimas	įvykdytas viešasis pirkimas	Nupirktos etaloninės metrologinės įrangos patikros ir kalibravimo paslaugos	(valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM)	7,7	5,1	5	
	12. LMI darbuotojų	Darbuotojų, dalyvavusių	18 (16 inspektorių,	20	(valstybės biudžeto lėšos,	10,0	7,9	7,9	Faktiškai 20 inspektorių

Ūkio ministerijos igyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
	kvalifikacijos tobulinimas (siekiama perspektyvinio didėjimo)	metrologų tikrintojų kursose, skaičius	2 bandymų specialistai)		asignavimų valdytoja – ŪM)				dalyvavo KTU Metrologijos instituto organizuotuose metrologų-tikrintojų kvalifikacijos tobulinimo kursose, seminaruose (20 akad. val.), 1 inspektorius baigė suskystintų naftos dujų degalines operatoriaus mokymus; 2 Matavimų ir tyrimų skyriaus darbuotojai dalyvavo Vidaus reikalų ministerijos organizuotame seminare – mokymuose vadybos priemonių kokybės tema; 6

Ūkio ministerijos igyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
									tarnautojai bendrojo pobūdžio seminaruose biudžeto, žmogų išteklių valdymo tema ir kt.
13. Bendradarbiai mas su Slovakijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos metrologinės priežiūros institucijomis	Pasirašyti susitarimų ir (arba) bendradarbiavimo sutarčių su ES valstybių narių metrologinės priežiūros institucijomis skaičius	2	1		(valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM)	-	-	Faktiškai pasirašyta 1 bendradarbiavimo sutartis metrologinės priežiūros (matavimo priemonių rinkos priežiūros ir fasuotų prekių rinkos kontrolės) srityje su Latvijos Respublikos teisine metrologinė priežiūra vykdančia institucija. Dėl žmogų ir	

Ūkio ministerijos įgyvendinamos programos priemonės kodas ir pavadinimas	Ištaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijų			Finansavimo šaltinis	Asignavimai (tūkst. Lt)			Komentaras
		pavadinimas ir mato vienetas	planas	faktas		pirminis planas	patikslintas planas	faktas	
									finansinių išteklių stokos dalinai pavyko įgyvendinti plano priemones
	14. Atstovavimas Lietuvai WELMEC (Europos bendradarbiavimo teisinėje metrologijoje organizacija) Metrologinės priežiūros darbo grupės veikloje	WELMEC Metrologinės priežiūros darbo grupės posėdžių, kuriuose dalyvauta, skaičius	1	-	(valstybės biudžeto lėšos, asignavimų valdytoja – ŪM)	0,5	-	-	Dėl finansinių išteklių stokos nepavyko įgyvendinti plano priemonių
Iš viso:						2 264,0	2 321,0	2 296,6	
Iš jų:									
Valstybės biudžetas (asignavimų valdytoja – Ūkio ministerija)						2252,0	2321,0	2 296,6	
Valstybės biudžetas – pajamų įmokos (asignavimų valdytoja – Ūkio ministerija)						12,0			

Asignavimų panaudojimas 2013 metais

Eil. Nr.	Priemonės (veikos) pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas, įskaitant patikslinimus (tūkst. Lt)	Įvykdymas (kasinės išlaidos (tūkst. Lt)	Nuokrypis (4 - 3)	Įvykdymo proc.	Asignavimų nepanaudojimo priežastys
1	2	3	4	5	6	7
1.	Valstybės politikos įgyvendinimas metrologinio laidavimo srityje (vykdoma per Lietuvos metrologijos inspekciją), iš jų: <i>asignavimai išlaidoms</i>	2 321,0	2 296,6	24,4	98,9	1,1 tūkst. Lt sutaupyta socialinio draudimo įmokų, 4,3 tūkst. Lt kitų išlaidų – prekėms ir paslaugoms pagal įvairius išlaidų straipsnius
1.1.	<i>asignavimai išlaidoms</i>	2 289,0	2 271,2	17,8	99,2	
1.1.1.	<i>iš jų: darbo užmokesčiui</i>	1 550,5	1 538,1	12,4	99,2	Darbo užmokestis buvo sutaupytas dėl darbuotojų nedarbingumo
1.2.	<i>asignavimai turtui įsigyti</i>	5	4,9	0,1	98	Asignavimai turtui įsigyti sutaupyti dėl to, kad atlikus viešuosius pirkimus visa numatyta įranga buvo įsigyta už mažesnę kainą, nei buvo planuota
1.3	Investicijų projektas „Ilgalaikio turto įsigijimas (metrologinė įranga)“	15	11,8	3,2	78,7	Atlikus viešuosius pirkimus visa numatyta metrologinė įranga buvo įsigyta už mažesnę kainą nei buvo planuota
1.4	Investicijų projektas „Informacinių technologijų plėtra (serverinė dalis)“	12	8,7	3,3	72,5	Atlikus viešuosius pirkimus visa numatyta kompiuterinė įranga buvo įsigyta už mažesnę kainą nei buvo planuota